

การดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : การศึกษาเฉพาะกรณี

นางวาณี เอี่ยมศรีทอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974 - 567 - 313 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013708

117347038

**SUPERVISORY OPERATION FOR STUDENT TEACHING IN THE FACULTY
OF EDUCATION, CHIANG MAI UNIVERSITY : A CASE STUDY**

Mrs. Wanee Eiamsritong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

ISBN 974 - 567 - 313 - 7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : การศึกษาเฉพาะกรณี

โดย นางสาวฉวี เอี่ยมศรีทอง

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิกราคุสัย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช)

ชื่อวิทยานิพนธ์   การดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : การศึกษาเจาะกรณี
ชื่อนิสิต   นางวาณี   เข็มศรีทอง
อาจารย์ที่ปรึกษา   คร.นิพนธ์   ไทยหาณิช
ภาควิชา   บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา   2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน ที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

ก. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 9 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 22 คน อาจารย์ที่เลี้ยง จำนวน 170 คน และนักศึกษาฝึกสอน จำนวน 201 คน ซึ่งปฏิบัติงานนิเทศการฝึกสอนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526 รวมจำนวนทั้งสิ้น 402 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ในเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน ซึ่งในแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่ง ถามสถานภาพของบุคคลที่เป็นแบบตรวจสอบและเติมค่า ส่วนที่สอง ถามสภาพการดำเนินงานและความคาดหวัง เป็นแบบเลือกตอบและประเมินค่า ส่วนที่สาม ถามปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงาน เป็นแบบประเมินค่าและปลายเปิด จำนวนแบบสอบถามที่ใช้วิเคราะห์รวม 337 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.75 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด สำหรับแบบสัมภาษณ์ใช้ถามผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างคำถามเตรียมไว้ก่อน

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ความถี่สูงสุด และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์

1.1 สถานภาพของบุคลากร

อาจารย์ในเทศก์ส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 31-35 ปี มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีประสบการณ์การสอนในระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษาระหว่าง 6-10 ปี และมีประสบการณ์การนิเทศนักศึกษาฝึกสอนระหว่าง 1-5 ปี อาจารย์ในเทศก์ทุกคนมีภาระงานสอนนักศึกษาและนักเรียนสาธิต เฉลี่ยสัปดาห์ละ 4-6 ชั่วโมง และ 6-10 ชั่วโมง ตามลำดับ และส่วนใหญ่รับผิดชอบนิเทศนักศึกษาฝึกสอนระหว่าง 21-30 คน

อาจารย์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์การสอนในระดับมัธยมศึกษาระหว่าง 6-10 ปี และมีประสบการณ์การนิเทศนักศึกษาฝึกสอนระหว่าง 1-5 ปี อาจารย์ที่เลี้ยงจำนวนมากที่สุดมีชั่วโมงสอนสัปดาห์ละ 6-10 ชั่วโมง

นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 21-25 ปี มีวุฒิเพิ่มก่อนเข้าศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์คือ วุฒิ ปก.ศ.สูง มากที่สุด รองลงมาคือ วุฒิ ม.ศ.5 วุฒิอื่นและวุฒิปวส. ทاملำดับ จำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งเคยฝึกสอนหรือเคยสอนมาก่อน ส่วนใหญ่ได้ฝึกสอนตามวิชาเอกที่เรียน และได้สอนนักเรียนระดับมัธยมต้น สัปดาห์ละ 12-15 ชั่วโมง

1.2 สภาพการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอน

1.2.1 ด้านการวางแผนโครงการนิเทศการฝึกสอน มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก เกี่ยวกับการเตรียมอาจารย์นิเทศ การบริการและการส่งเสริมอาจารย์นิเทศ และการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานนิเทศให้อาจารย์ที่เลี้ยง มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เกี่ยวกับการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานนิเทศให้อาจารย์นิเทศ และมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย เกี่ยวกับการจัดสรรและกำหนดคุณสมบัติอาจารย์นิเทศ การเตรียมอาจารย์ที่เลี้ยง การกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ที่เลี้ยง การบริการและการส่งเสริมอาจารย์ที่เลี้ยง การเตรียมนักศึกษาฝึกสอน การกำหนดคุณสมบัตินักศึกษาฝึกสอน และการบริการนักศึกษาฝึกสอน

1.2.2 ด้านการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอน การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก เกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน และการประเมินผลนักศึกษาฝึกสอน แต่มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย เกี่ยวกับการสัมมนาฝึกสอนและมีข้อสังเกตว่าอาจารย์ที่เลี้ยงมีส่วนร่วมการสัมมนาการฝึกสอนน้อย

1.3 ปัญหาในการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนที่สำคัญ ได้แก่

1.3.1 อาจารย์นิเทศไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับนิเทศนักศึกษาฝึกสอนที่ฝึกสอนโรงเรียนห่างไกลจากคณะได้ครบถ้วนทั่วถึง และเวลาสำหรับการปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่เลี้ยง

1.3.2 อาจารย์ที่เลี้ยง มีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย จุดมุ่งหมายในการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนไม่ชัดเจน

1.3.3 นักศึกษาฝึกสอน มีปัญหาการปรับตัวในระยะแรกของการฝึกสอน

1.3.4 ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศคือ คณะ ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน ภาระงานของอาจารย์นิเทศมีมากเกินไป การควบคุมการปฏิบัติงานนิเทศปฏิบัติได้ยาก การจิกยานพาหนะให้เพียงพอกับความต้องการของอาจารย์นิเทศ และการแจ้งข่าวสารเข้าไม่ทันเหตุการณ์

2. ความคาดหวังต่อการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนคณะศึกษาศาสตร์ ของอาจารย์นิเทศ อาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน

2.1 ด้านการวางแผนโครงการนิเทศการฝึกสอน ประชากรคาดหวังระดับสูง ให้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมอาจารย์นิเทศ การบริการและส่งเสริมอาจารย์นิเทศ การกำหนดแนวทางปฏิบัติงานนิเทศให้อาจารย์ที่เลี้ยง การเตรียมอาจารย์ที่เลี้ยง และการเตรียมนักศึกษาฝึกสอน นอกนั้นคาดหวังระดับปานกลาง ได้แก่ เกี่ยวกับการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานนิเทศให้อาจารย์นิเทศ การจัดสรรและกำหนดคุณสมบัติอาจารย์นิเทศ การกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ที่เลี้ยง การบริการและส่งเสริมอาจารย์ที่เลี้ยง การกำหนดคุณสมบัตินักศึกษาฝึกสอน และการบริการนักศึกษาฝึกสอน

2.2 ด้านการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอน ประชากรคาดหวังระดับสูง ให้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน คาดหวังระดับปานกลาง เกี่ยวกับการสัมมนาการฝึกสอน สำหรับการประเมินผลนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศคาดหวังระดับสูง แต่อาจารย์ที่เลี้ยงคาดหวังระดับปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีดังนี้ คือ

3.1 เกี่ยวกับการวางแผนโครงการนิเทศการฝึกสอน

3.1.1 ควรกำหนดนโยบายและจุดมุ่งหมายการดำเนินงาน
นิเทศการฝึกสอนไว้ให้ชัดเจน และชี้แจงบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างทั่วถึง

3.1.2 ให้ความสำคัญของงานนิเทศการฝึกสอนเช่นเดียวกับ
งานสอนวิชาปฏิบัติการ และกำหนดอัตราส่วนภาระงานสอน ภาระงานนิเทศ และงาน
บริการ ให้อาจารย์นิเทศสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.3 ควรเตรียมอาจารย์ที่เลี้ยงเกี่ยวกับความรู้ ทักษะการ
นิเทศและสารสนเทศ (information) ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในหน้าที่อาจารย์
ที่เลี้ยง

3.1.4 ควรเตรียมนักศึกษาฝึกสอนเกี่ยวกับความรู้วิชาเฉพาะ
และทักษะวิชาชีพครู โดยมีการให้เรียนวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาบังคับครบถ้วน และมีการ
ฝึกทักษะวิชาชีพมากขึ้น ตลอดจนให้นักศึกษามีโอกาสไปสังเกตการสอนในโรงเรียน
ก่อนจะออกฝึกสอน

3.1.5 ควรมีผู้ประสานงานของแต่ละฝ่าย เพื่อให้การติดต่อ
ประสานงานระหว่างโรงเรียนฝึกสอนและคณะศึกษาศาสตร์รวดเร็วขึ้น

3.2 เกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน

3.2.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) แก่นักศึกษาฝึกสอน
ควรมีการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและนักศึกษาฝึกสอน โดยกระทำทันทีภายหลัง
จากการสังเกตการสอนแต่ละครั้ง

3.2.2 ควรกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงานและวิธีการ
ประเมินผลการสัมมนาฝึกสอนให้ชัดเจนเพื่อให้อาจารย์นิเทศและนักศึกษาฝึกสอนมีความ
เข้าใจตรงกันและสรุปผลการสัมมนาจัดพิมพ์ให้บุคคลทุกฝ่ายได้ทราบ นอกจากนี้ควรจัดให้
อาจารย์ที่เลี้ยงมีส่วนร่วมรับรู้เกี่ยวกับขบวนการสัมมนาฝึกสอนทุกขั้นตอนด้วย

3.2.3 การประเมินผลนักศึกษาฝึกสอนควรให้บุคคลทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้องกับนักศึกษาฝึกสอนประเมินเฉพาะพฤติกรรมที่บุคคลนั้น ๆ สามารถสังเกตได้
อย่างแท้จริง

Thesis Title   **Supervisory Operation for Student Teaching
in the Faculty of Education, Chiang Mai
University : A Case Study**

Name   **Mrs. Wanee Eiamsriteng**

Thesis Adviser   **Dr. Nibondh Thaipanish**

Department   **Educational Administration**

Academic Year   **1986**

ABSTRACT

Purpose:

1. To study the actual performance and problems of the supervisory operation in the Faculty of Education, Chiang Mai University.
2. To study the expectation of the supervisors, cooperating teachers, and student teachers concerning the supervisory operation of student teaching program in the Faculty of Education, Chiang Mai University.
3. To propose guideline of supervisory operation in the Faculty of Education, Chiang Mai University.

Procedures:

The population of this study comprised of 9 administrator and supervisory operation committee, 22 supervisors, 170 cooperating teachers and 201 student teachers who in the programme during

๒

the second semester of 1983 academic year in the Faculty of Education, Chiang Mai University. The questionnaire employed in this study was in the form of check-list, rating scale and open - ended, comprised of 3 aspects. Of the total 393 set of questionnaire sent out, 21 were completed and returned from supervisors, 145 from cooperating teachers and 171 from student teachers totaling 337 or 85.75 percent. The returned questionnaire were analyzed in terms of mode and percentage. For the administrator and the supervisory operation committee, they were interviewed by using structured interview.

Findings:

The findings of this study can be summarized as follows:

1. The actual performance and problems in supervisory operation in the Faculty of Education

1.1 Status of the respondents

Most of the supervisors are females, aged between 31-35 years with Master Degree. They have had teaching experience in the secondary school and tertiary for 6-10 years and 1-5 years for supervising student teachers. Every supervisor was to take care of their teaching about 4-6 hours in the university and 6-10 hours in the demonstration school per week. Most of them were responsible for supervising 21-30 student teachers.

Most of the cooperating teachers are females, aged between 26-30 years with Bachelor Degree. They had teaching

experience in the secondary school level for 6-10 years and 1-5 years for supervising student teachers. Most of them were to take care of their classes about 6-10 hours per week.

Most of student teachers are females aged between 21-25 years with higher certificate in education, high school certificate and higher Certificate in Vocational Education. More than half of them have had teaching experience before and they practical their student with in their major subject area in lower level approximately 12-15 hours per week.

1.2 Concerning the supervisory planning they had high level performance in the areas of supervisory preparation, services and supports for supervisors and supervising assignment for cooperating teachers, they had average in the area of supervising assignment for supervisors and they had low level performance in the areas of supervisory placement and qualification cooperating teachers preparation, cooperating supervisor qualification, services and supports for cooperating teachers, student teachers preparation, student teachers qualification and services for student teachers.

1.3 Concerning the supervisory operation they had high level performance in the areas of student teachers supervising and evaluation. They had low level performance in the areas of the practice teaching seminar and also the participation of cooperating supervisors in practice teaching seminar.

1.4 Concerning the problems in supervisory operation

1.4.1 The supervisors had not enough time to supervise the student teachers who taught in schools that were far from the Faculty and had not enough time to discuss any problem with the cooperating teachers.

1.4.2 The cooperating teachers did not understand clearly about supervisory policy.

1.4.3 The student teachers had problems adapting themselves in the beginning of the practice teaching.

1.4.4 There was not definite policy about the supervisory operation of the Faculty and that made it difficult for the administrators and the supervisory operation committee to manage. The supervisor work was over load. The transportation was inconvenient and the communication was inefficient.

2. The expectation for the supervisory operation of the supervisors, cooperating teachers and student teachers.

2.1 Concerning the supervisory planning, they had high expectation in the areas of supervisor's preparation, services and supports for supervisors, supervising assignment for the cooperating teachers and student teachers preparation. They had average expectation in the area of supervizing assignment for the supervisors, supervisory placement and qualification, cooperating teachers qualification, services and supports for cooperating teachers, student teachers qualification and services for student teachers.

2.2 Concerning the supervisory operation, they had high expectation in the area of student teachers supervising average expectation in the area of practice teaching seminar. The supervisors had high expectation on student teachers evaluation but the cooperating teachers had average expectation on it.

3. Suggestions for supervisory operation of the Faculty of Education Chiang Mai University.

3.1 Supervisory planning.

3.1.1 The policy and the goals of supervisory operation should be done and informed to those who concern clearly.

3.1.2 The importance of the supervising should be emphasized as well as the practice teaching and the work load of teaching, supervising and service should be provided efficiently for the supervisors.

3.1.3 The cooperating teachers should be prepared in the areas of knowledge, skill for supervising and information that is necessary for them as cooperating teachers.

3.1.4 The student teachers should be prepared in the area of specific knowledge and professional skills by taking all the specific courses required and take more courses in professional skills. Student teachers should have opportunity to observe teaching before their practice teaching.

3.1.5 There should be more cooperation of both the school and the Faculty of Education to make better working relationship.

3.2 Supervision of student teaching.

3.2.1 There should be the discussion between the supervisor and the student teachers about feedback right away after each teaching observation.

3.2.2 The objectives, the process and practice teaching seminar evaluation should be clearly stated so that the supervisors and the student teachers will have the same understanding. The seminar report should be published for every one. And the cooperating teachers should be let to know every step of the practice teaching seminar process.

3.2.3 The student teachers should be evaluated by every one who concerns in the specific behavior that is clearly observed.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การดำเนินงานนิเทศการฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : การศึกษาเฉพาะกรณี" สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข และ ให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฉมยอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทิฆุณศรี वासनสมสิทธิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพร ปัญญาภิญโญผล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชาลี อธิธิ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี่ยนดวง ที่กรุณาช่วยตรวจและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้กำลังใจและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยคณบดีและคณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2526 ที่ให้ข้อคิดเห็นในการสัมภาษณ์ และขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน ที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่ง

พร้อมกันนี้ ขอขอบคุณเพื่อนนิสิต อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อีกหลายท่านที่ไม่สามารถกล่าวชื่อนามได้หมด ณ ที่นี้ สามี และ ลูก ที่ให้ความสนับสนุน กำน่าตั้งใจตลอดมา

วาณี เอี่ยมศรีทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อคดงเบื้องต้น	7
ข้อจำกัดของการวิจัย	7
ความหมายของคำสำคัญที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
วิธีดำเนินการวิจัย	10
การนำเสนอผลการวิจัย	11
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ตอนที่ 1 แนวคิดเชิงหลักการ	12
ความหมายของการนิเทศการฝึกสอน	13
หลักการนิเทศการฝึกสอน	18
การดำเนินงานนิเทศการฝึกสอน	28
การเตรียมนักศึกษาก่อนการฝึกสอน	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ตอนที่ 2	
	วรรณคดีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
	แนวคิดและผลการวิจัยเกี่ยวกับการเตรียมการก่อนการ	
	นิเทศการฝึกสอน	51
	✓แนวคิดและผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของ	
	อาจารย์นิเทศก์	63
	✓แนวคิดและผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของ	
	อาจารย์นิเทศก์	70
	ผลการวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน ...	73
	แนวคิดและผลการวิจัยเกี่ยวกับการสัมมนา	
	นักศึกษาฝึกสอน	80
	แนวคิดและผลการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผล	
	นักศึกษาฝึกสอน	89
	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงาน	
	นิเทศการฝึกสอน	97
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	123
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	123
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	124
	การวิเคราะห์ข้อมูล	128
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	129
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	131
	สถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน	132
	สภาพการปฏิบัติและความคาดหวังของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับ	
	การวางแผนโครงการนิเทศการฝึกสอน	149

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สภาพการปฏิบัติและความคาดหวังของอาจารย์ที่เลี้ยงเกี่ยวกับ กับการวางแผนโครงการนิเทศการฝึกสอน	162
สภาพการปฏิบัติและความคาดหวังของนักศึกษาฝึกสอนเกี่ยวกับ กับการวางแผนโครงการนิเทศการฝึกสอน	172
สภาพการปฏิบัติและความคาดหวังของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับ กับการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอน	177
สภาพการปฏิบัติและความคาดหวังของอาจารย์ที่เลี้ยงเกี่ยวกับ กับการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอน	187
สภาพการปฏิบัติและความคาดหวังของนักศึกษาฝึกสอนเกี่ยวกับ กับการดำเนินงานนิเทศการฝึกสอน	197
ปัญหาอุปสรรคของอาจารย์นิเทศก์	200
ปัญหาอุปสรรคของอาจารย์ที่เลี้ยง	203
ปัญหาอุปสรรคของนักศึกษาฝึกสอน	206
ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและคณะกรรมการ ดำเนินงานนิเทศการฝึกสอน	209
ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนิเทศ การฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	217
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	226
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	226
วิธีดำเนินการวิจัย	226
สรุปผลการวิจัย	228
อภิปรายผลการวิจัย	263

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะแนวทางดำเนินงานนิเทศการฝึกสอน	291
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	298
บรรณานุกรม	299
ภาคผนวก	316
ประวัติผู้เขียน	360

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามในการวิจัย	127
2	แสดงสถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยงและ นักศึกษาฝึกสอน จำแนกตามเพศ	132
3	แสดงสถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และ นักศึกษาฝึกสอน จำแนกตามอายุ	133
4-6	แสดงสถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และ นักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับวุฒิการศึกษา	134-135
7-9	แสดงสถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และ นักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับประสบการณ์การสอนหรือฝึกสอน	136-137
10	แสดงสถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์ที่เลี้ยง เกี่ยวกับประสบการณ์นิเทศนักศึกษาฝึกสอน	138
11-12	แสดงสถานภาพในการทำงานของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ ที่เลี้ยงเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาฝึกสอนที่ครองรับนิเทศนิเทศ	139
13-14	แสดงสถานภาพในการทำงานของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ ที่เลี้ยงเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์	140-141
15-16	แสดงสถานภาพในการทำงานของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ ที่เลี้ยงเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงที่นิเทศต่อสัปดาห์	142-143
17ก-17ข	แสดงสถานภาพในการทำงานของอาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับ ประเภทของงานที่รับนิเทศ	143-144

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18-20	แสดงสถานภาพของนักศึกษาฝึกสอนเกี่ยวกับวิชา ระดับชั้นและ ชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์	145-147
21	แสดงสถานภาพของนักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิต วิชาที่เรียนขณะฝึกสอน	148
22	แสดงสถานภาพของนักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับการได้รับการนิเทศ จากอาจารย์นิเทศก์	148
23-25	แสดงสภาพการปฏิบัติและความคาดหวัง เกี่ยวกับการวางแผน โครงการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษา ฝึกสอน	149-172
26-28	แสดงสภาพการปฏิบัติและความคาดหวัง เกี่ยวกับดรรชนีงาน นิเทศการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และ นักศึกษาฝึกสอน	177-194
29-31	แสดงความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และ นักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน นิเทศการฝึกสอน	200-206